

Кафедра управління та адміністрування

Схвалено:

На засіданні кафедри управління та
адміністрування

Протокол № 9 від 18 червня 2024 р.

Завідувач
кафедри

Юлія Малащенко

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСИ ГРОМАДСЬКИХ ОБ'ЄДНАНЬ»

Спеціальності: 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Освітнього рівня: перший (бакалаврський) рівень

Освітньої програми: «Фінанси, банківська справа та страхування»

Спеціалізація: _____

Розробники силябусу навчальної дисципліни:

Ворона Іван Іванович – викладач кафедри управління та адміністрування

Викладач:

Ворона Іван Іванович – викладач кафедри управління та адміністрування

Силябус розглянуто на засіданні кафедри управління та адміністрування
Протокол № 9 від «18» червня 2024р.

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Операційні системи
Шифр та назва спеціальності	072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів і годин	3 кредити / 90 год Лекції: 28 Практичні заняття: 14 Самостійна робота студентів: 48
Терміни вивчення дисципліни	6 семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	залік
Сторінка дисципліни на сайті	

2. Загальна інформація про викладача. Контактна інформація

Ворона Іван Іванович	
Науковий ступінь	
Вчене звання	
Посада	Викладач кафедри управління та адміністрування
Контактна інформація викладача:	
E-mail	vorona@ki-maup.com.ua
Контактний тел.:	+380986328900
Телефон кафедри	
Портфоліо викладача	

3. Анотація курсу

Дисципліна «Фінанси громадських об'єднань» передбачає оволодіння теоретичними знаннями та практичними навичками щодо формування, розподілу й використання фінансових ресурсів громадських об'єднань, зокрема громадських організацій, благодійних фондів, спілок та інших інститутів громадянського суспільства. Курс спрямований на вивчення фінансово-економічних основ діяльності неприбуткових організацій, механізмів їх фінансового забезпечення, особливостей бюджетування, фінансового планування, звітності та контролю за цільовим використанням коштів.

Метою вивчення дисципліни «Фінанси громадських об'єднань» є формування у студентів системи знань про фінансові аспекти функціонування громадських об'єднань, набуття навичок управління їх фінансовими ресурсами, аналізу джерел фінансування, підготовки фінансових планів і звітності, а також вивчення особливостей нормативно-правового регулювання фінансової діяльності неприбуткових організацій, що дасть змогу ефективно забезпечувати реалізацію соціальних, культурних та громадських ініціатив.

Предметом дисципліни «Фінанси громадських об'єднань» є економічні відносини, що виникають у процесі формування, розподілу, перерозподілу та використання фінансових ресурсів громадських об'єднань у межах їх статутної діяльності, а також взаємодія цих організацій з державними, місцевими та міжнародними інституціями у сфері фінансування.

Пререквізити:

Для успішного засвоєння курсу необхідні знання з дисциплін «**Фінанси підприємств**», «**Фінанси, гроші та кредит**», «**Податкова система**», «**Облік і аудит**», а також базові знання з економічної теорії.

Постреквізити:

Знання та вміння, отримані в процесі вивчення курсу, є основою для опанування дисциплін професійного циклу, зокрема «**Фінансова діяльність суб'єктів господарювання**», **Фінансовий аналіз**, а також для практичної діяльності у сфері управління та фінансового забезпечення громадських ініціатив.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Навчальна дисципліна забезпечує формування студентами загальних і спеціальних компетентностей та набуття результатів навчання, визначених освітньо-професійною програмою «**Фінанси, банківська справа та страхування**».

Загальні компетентності	ЗКЗ. Здатність планувати та управляти часом
	ЗК 12. Здатність працювати автономно
	ЗК 13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
Спеціальні компетентності	СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.
Результати навчання	ПР 22. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, розуміти цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
	ПР 23. Визначати досягнення і ідентифікувати цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.
	ПР 24. Володіти знаннями щодо організації фінансів громадських об'єднань та управління ними з урахуванням специфіки їх фінансування для досягнення статутних цілей.

5. Зміст навчальної дисципліни та розподіл бюджету часу

Змістовний модуль 1. Теоретико-правові та ресурсні основи фінансів громадських об'єднань

Тема 1. Сутність та класифікація громадських об'єднань

1. Поняття громадських об'єднань та їх роль у громадянському суспільстві.
2. Економічна та соціальна природа громадських об'єднань.
3. Основні ознаки громадських об'єднань як суб'єктів фінансових відносин.
4. Класифікація громадських об'єднань за організаційно-правовими формами.
5. Види громадських об'єднань за метою та напрямками діяльності.
6. Відмінності між громадськими, благодійними та іншими неприбутковими організаціями.

Тема 2. Нормативно-правове забезпечення фінансової діяльності громадських об'єднань

1. Законодавче регулювання діяльності громадських об'єднань в Україні.
2. Правовий статус громадських об'єднань як неприбуткових організацій.
3. Порядок створення, реєстрації та припинення діяльності громадських об'єднань.
4. Нормативно-правові акти, що регулюють фінансову діяльність громадських об'єднань.

5. Податкове законодавство та його вплив на фінансову діяльність громадських об'єднань.
6. Міжнародні стандарти та практика правового регулювання діяльності неприбуткових організацій.

Тема 3. Фінансові ресурси громадських об'єднань та джерела їх формування

1. Поняття та структура фінансових ресурсів громадських об'єднань.
2. Власні та залучені джерела фінансування.
3. Членські внески, добровільні пожертви та благодійна допомога.
4. Гранти, субсидії та інші форми цільового фінансування.
5. Доходи від господарської діяльності та обмеження їх використання.
6. Проблеми та ризики формування фінансових ресурсів громадських об'єднань.

Змістовний модуль 2. Управління, облік та оцінювання фінансової діяльності громадських об'єднань**Тема 4. Фінансове планування та бюджетування**

1. Сутність і значення фінансового планування в громадських об'єднаннях.
2. Види фінансових планів і бюджетів громадських об'єднань.
3. Етапи процесу бюджетування.
4. Планування доходів і видатків громадських об'єднань.
5. Особливості складання кошторису неприбуткової організації.
6. Контроль виконання бюджету та управління фінансовими відхиленнями.

Тема 5. Бухгалтерський облік у громадських та неприбуткових організаціях

1. Особливості організації бухгалтерського обліку в громадських об'єднаннях.
2. Нормативно-правове регулювання бухгалтерського обліку неприбуткових організацій.
3. Облік доходів і витрат громадських об'єднань.
4. Облік цільового фінансування та благодійних надходжень.
5. Облік активів і зобов'язань громадських об'єднань.
6. Відповідальність за порушення правил ведення бухгалтерського обліку.

Тема 6. Фінансова звітність та оподаткування громадських об'єднань

1. Сутність і значення фінансової звітності громадських об'єднань.
2. Види фінансової та нефінансової звітності неприбуткових організацій.
3. Порядок складання та подання фінансової звітності.
4. Податковий статус громадських об'єднань.
5. Особливості оподаткування доходів неприбуткових організацій.
6. Втрата статусу неприбутковості: причини та наслідки.

Тема 7. Фінансовий контроль, аудит та прозорість діяльності

1. Поняття та значення фінансового контролю в громадських об'єднаннях.
2. Види та форми фінансового контролю.
3. Внутрішній фінансовий контроль і внутрішній аудит.
4. Зовнішній аудит діяльності громадських об'єднань.
5. Прозорість та підзвітність як принципи фінансової діяльності.
6. Роль фінансової прозорості у підвищенні довіри донорів і громадськості.

Тема 8. Оцінювання фінансової ефективності та стійкості громадських об'єднань

1. Поняття фінансової ефективності громадських об'єднань.
2. Критерії та показники оцінювання фінансової діяльності.
3. Аналіз фінансової стійкості та платоспроможності.
4. Оцінювання ефективності використання фінансових ресурсів.
5. Фінансові ризики в діяльності громадських об'єднань.
6. Напрями підвищення фінансової ефективності та стійкості громадських об'єднань.

Тема / завдання	Бюджет навчального часу (год)		
	Лекції	Практичні (семінарські) заняття	Самостійна робота студента
Модуль 1			
Тема 1.	4	-	6
Тема 2.	4	1	6
Тема 3.	4	2	6
Підсумковий модульний контроль		1	
Модуль 2			
Тема 4.	4	2	6
Тема 5	4	2	6
Тема 6	4	2	6
Тема 7	2	2	6
Тема 8	2	1	6
Підсумковий модульний контроль		1	
Всього годин:	28	14	48

6. Методи навчання та система оцінювання

Лекційні та практичні заняття з дисципліни «**Фінанси громадських об'єднань**» проводяться в аудиторіях Інституту та/або з використанням технологій дистанційного навчання на платформі **Zoom** із застосуванням поєднання різних форм і методів навчання.

Проблемно-орієнтовані лекції:

Кожна лекція розпочинається з постановки практичної проблеми, пов'язаної з фінансовою діяльністю громадських об'єднань, яка аналізується та вирішується в процесі заняття з використанням теоретичних положень і прикладних інструментів.

Практичні заняття:

Студенти працюють індивідуально або в малих групах над розробленням фінансових планів і бюджетів громадських об'єднань, аналізом джерел фінансування, підготовкою елементів фінансової та податкової звітності, а також розв'язують ситуаційні та практичні кейси з діяльності неприбуткових організацій.

Робота з інформаційними джерелами:

Студенти опрацьовують базову й додаткову навчальну літературу, нормативно-правові акти, фінансову та звітну документацію громадських об'єднань, аналітичні матеріали, періодичні видання та професійні Інтернет-ресурси.

Самостійне опрацювання тем:

Передбачає вивчення окремих тем і додаткових аспектів дисципліни, винесених на самостійну роботу відповідно до навчальної програми, з подальшим обговоренням результатів на практичних заняттях.

Підготовка до контрольних заходів:

Здійснюється систематична підготовка до всіх видів поточного та підсумкового контролю, включаючи модульні контрольні роботи та підсумковий екзамен (залік).

Науково-дослідна робота (за бажанням):

Участь у діяльності студентських наукових гуртків, підготовка доповідей для студентських науково-практичних конференцій, написання тез або наукових статей з проблем фінансового забезпечення та діяльності громадських об'єднань.

Таблиця розподілу балів (Залік)

Тема/завдання	Робота на практ./семінар. занятті	Самостійна робота	Всього
Модуль 1			
Тема 1.	6	5	11
Тема 2.	6	6	12
Тема 3.	6	6	12
Модульна контрольна робота	5		5
Разом за 1 модуль	23	17	40
Модуль 2			
Тема 4.	6	5	11
Тема 5	7	4	11
Тема 6	6	5	11
Тема 7	4	7	11
Тема 8	5	6	11
Модульна контрольна робота	5		5
Разом за 2 модуль	33	27	60
Загальна кількість балів			100

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку. Залік виставляється за результатами роботи здобувача впродовж семестру. Студенти, які набрали 60 і більше балів, отримують «зараховано» автоматично. Студенти, що набрали менше 60 балів, або бажають підвищити оцінку, складають залік в усній або письмовій формі на останньому занятті.

Система оцінювання та вимоги.

Система оцінювання для такої дисципліни побудована так, щоб максимально заохочувати активну роботу студентів протягом усього курсу. Вона повинна об'єктивно відображати як теоретичні знання студента, так і, що найважливіше, його практичні навички.

Робота на практичних заняттях оцінюється за активністю, правильністю виконання завдань та здатністю пояснити свої дії.

Самостійна робота включає опрацювання додаткових матеріалів та виконання невеликих домашніх завдань (напр., складання калькуляцій, облікових регістрів, форм фінансової звітності та аудиторських документів).

Модульна контрольна робота складається з теоретичного тесту та практичного завдання.

7. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: мультимедійне обладнання, комп'ютери, системи он-лайн тестування, платформа дистанційного навчання.

8. Політика курсу:

Відвідування: Обов'язковим є відвідування практичних занять, оскільки на них формуються ключові навички. Пропуски відпрацьовуються в індивідуальному порядку.

Дедлайни: Роботи, здані після встановленого терміну без поважної причини, оцінюються зі зниженням балу (мінус 20% за кожен тиждень прострочення).

Академічна доброчесність: Очікується, що всі роботи будуть виконані самостійно. Копіювання коду без розуміння його роботи та посилання на джерело розцінюється як плагіат і призводить до анулювання роботи.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	зараховано
82 - 89	B	добре	
75 - 81	C		
68 - 74	D	задовільно	
60 - 67	E		
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

9. Методичне забезпечення навчальної дисципліни.

Навчально-методичний супровід дисципліни це сукупність усіх навчальних і методичних матеріалів, які використовуються для викладання курсу.

10. Рекомендовані джерела

Основна:

1. Про громадські об'єднання : Закон України від 22.03.2012 р. №4572-VI. Дата оновлення: 12.06.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text>
2. Національна стратегія сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021 – 2026 роки, Указ Президента України від 27 вересня 2021 року N 487/2021. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4872021-40193>
3. Бюджетний кодекс України від 8 липня 2010 року N 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
4. Конституція України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
5. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 р. № 280/97-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1997, № 24. 73 Ст. 170. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>
6. Про органи самоорганізації населення: Закон України від 11 липня 2001 р. № 2625-III // Відомості Верховної Ради України, 2001, № 48. Ст. 254. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2625-14>
7. Податковий кодекс : кодекс від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://tax.gov.ua/nk/>
8. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення 29.09.2024)
9. Методичні рекомендації щодо ведення бухгалтерського обліку в неприбуткових організаціях. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0954-02> (дата звернення 29.09.2024)
10. Костюченко В.М. Особливості обліку в неприбуткових організаціях. Київ: Центр навчальної літератури. 2021. 350 с.
11. Поліщук В.В. Організація обліку та звітності в неприбуткових організаціях: навчальний посібник. Київ: Вид. група «Алерта». 2022. 402 с.

12. Савлук М.І. Аналіз та контроль фінансової діяльності неприбуткових організацій. Харків: ХНЕУ. 2021. 294 с.
13. Волкова В. В., Волкова Н. І. Місцеві фінанси. Навчальний посібник. Вінниця: Донецький національний університет імені Василя Стуса, 2022. 105 с. URL: <https://r.donnu.edu.ua/bitstream/123456789/2656/1/%d0%92%d0%be%d0%bb%d0%ba%d0%be%d0%b2%d0%b8 %d0%9d%d0%9f %20%d0%9c%d0%a4.pdf>
14. Євчу С.А. Моделювання витрат громадських об'єднань на розвиток дорадчої функціональності . Інноваційна економіка. 2024. № 4. С. 136-142. URL: <https://inneco.org/index.php/innecoua/article/view/1366/1515>
15. Ляхович О. О. , Хмельник А. В. Роль та місце фінансів громадських організацій у фінансовій системі держави. Вісник НУБГП. 2024. № 4(108). С. 119-129.
16. Остап'юк Н., Примаченко О. Законодавче регулювання діяльності неприбуткових організацій як основа організації бухгалтерського обліку. *Економіка та суспільство*. 2024. (62). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-62-46>

Додаткова:

1. Гарматій Н., Парушевський А., Гарматій С. Моделювання діяльності громадських організацій України методикою кластерного аналізу . Соціально-економічні проблеми і держава. 2022. Вип. 2 (27). С. 144- 152. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2022/22hnmmka.pdf>
2. Держава фінансуватиме громадські об'єднання, що надаватимуть соціальні послуги людям з інвалідністю. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/derzhavafinansuvatyme-hromadski-obiednannia-shcho-nadavatymut-sotsialni-posluhyliudiam-z-invalidnistiu>
3. Бельська Т.В. Партиципаторне бюджетування як результативний інструмент впровадження «належного урядування» в територіальних громадах України. Наукові інновації та передові технології. 2023. № 12 (26). С. 30–38.
4. Лаговська Н.В., Лаговська Т.В. Особливості впровадження громадського бюджету в Україні як інструменту розвитку місцевої демократії. Ірпінський юридичний часопис. 2023. Вип. 3 (12). С. 85–92.
5. Лободіна З., Дем'янишин В., Кізима Т., Березька К., Кізима А. Функціонування бюджетів участі: сучасний стан, тенденції модернізації та моделювання в умовах реформування публічних фінансів. Вісник економіки. 2022. Вип. 4. С. 8–27.
6. Кобеля-Звір М. Я. Гранти для розвитку інституційної спроможності організацій громадянського суспільства. Підприємництво і торгівля, (41), С. 31-38.
7. Позняковська Н. М. Облікова політика та урегулювання діяльності організацій громадянського суспільства. *Економіка і регіон*. 2024. No 1 (92). Національний університет ім. Юрія Кондратюка. С 237-242. <https://journals.nupp.edu.ua/eir/article/view/3335/2757>
8. Височан О., & Майковець Д. Облік фінансування діяльності небюджетних неприбуткових організацій. *Економіка та суспільство*. 2022. № (44). URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-83>
9. Тростянська К.М., Крижановська О.А. Проблемні питання бухгалтерського обліку неприбуткових організацій. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2021. № 2. С. 184–189.
10. Вахович І., Купира М., Недопад Г. Забезпечення бюджетної ефективності територій: теоретико-прикладний концепт. *Соціально-економічні відносини в цифровому суспільстві*. 2022. Т. 2 (44). С. 40-46.

11. Загірняк, Д., Глухова, В., Кравченко, Х. Тенденції формування бюджетних ресурсів територіальних громад. *Економіка та суспільство*. 2023. №(53).
<https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-53-74>
12. Загірняк Д.М., Дідур С.В., Глухова В.І., Кравченко Х.В. Аналіз джерел формування бюджетних інвестицій територіальних громад. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі*. 2022. № 1(105). С. 40–46.
13. Канєва Т.В., Карпенко М.Ю. Доходи місцевих бюджетів як інструмент забезпечення соціально-економічного розвитку територій. *Проблеми економіки*. 2023. № 1 (55). С. 185–191.
14. Pulkkinen M., Sinervo L.-M., Kurkela K. Premises for sustainability – participatory budgeting as a way to construct collaborative innovation capacity in local government. *Journal of Public Budgeting, Accounting & Financial Management*. 2024. Vol. 36, № 1. P. 40–59. DOI: 10.1108/JPBAFM-04-2022-0077.

Інформаційні ресурси:

1. Сайт ДПСУ. URL: <https://tax.gov.ua/>
2. Сайти періодичних видань: «Вісник державної фіскальної служби України», «Фінанси України», «Місьцеве самоврядування».
3. Сайт Державної Казначейської служби України. URL: <https://www.treasury.gov.ua/ua>